

V Českých Budějovicích 26. 8. 2024

Milí přátelé,

zdravíme Vás již v závěru letošních prázdnin. Už od poloviny prázdnin bylo možné zvláště v rodinách s dětmi slyšet podobné věty: „Tak se vám to krátí. Už je polovina prázdnin pryč. Za chvíli začne škola.“ Možná se vám vybaví, že jste nějaké takové věty sami říkali. A co tak asi děti odpovídaly? Např.: „Ale dědo, nezačínej s tím. Babi, ani nám to nepřipomínej.“ A někde zazněly i věty typu: „Těšíš se do školy?“ Kdo z nás takové věty slyšel rád? Pro vás prázdniny možná neznamenalý tolik volna jako pro mladší generace, ale spíš jste doma víc museli pomáhat anebo se starat o mladší sourozence. S čím jste nejvíc pomáhali?

Netřeba příliš připomínat důležitost povinné školní docházky a jak je to s historií v našich zemích. Co nejčastěji odpovíme na otázku, kdo u nás zavedl povinnou školní docházku? Nejspíš, že královna Marie Terezie. To je ale nepřesné. V polovině 18. století bylo školství podle historiků v poměrně neutěšeném stavu. Výraznou změnou bylo přijetí Všeobecného školního řádu v roce 1774 za její vlády, který zavedl docházku do škol, povinná ale tehdy ještě nebyla. A to je už 250 let. Marie Terezie však věděla, co potřebuje člověk pro život. K základním vědomostem patřilo čtení, náboženství, psaní kurentem, počítání, návod k poctivosti v životě a postupy, jak hospodařit. V prvním tereziánském školním řádu byl kladen důraz na to, aby se nehledělo tolik na paměť, ale na užívání rozumu. Situace se změnila až před 155 lety, 14. května 1869, kdy byl přijat školský zákon, který povinnou školní docházku definitivně zavedl. Letos bychom tedy mohli slavit taková malá výročí.

Ve škole, kde jsme se kromě psaní, čtení a počítání učili poznávat svět prostřednictvím přírodopisu, dějepisu, zeměpisu, chemie, fyziky atd., jsme se také cvičili v trpělivosti se sebou samými, když nám něco nešlo, i k druhým. Museli jsme se též naučit respektovat druhé a prezentovat svou práci. Utvářeli jsme si nové vzory – mezi učiteli, spolužáky, ale též mezi našimi i celosvětovými osobnostmi; těmi prvními určitě pro většinu byli rodiče či prarodiče. Komu jste se chtěli podobat svým chováním, vystupováním nebo i vzhledem vy? Na konci září budeme slavit svátek jednoho národního světce, který pro mnohé byl a je velkým vzorem. Víte, koho máme na mysli? Ano, sv. Václava.

Co se vám vybaví ze života sv. Václava? Určitě to, že svatý Václav byl českým knížetem z 10. století a jeho rodiče byli kníže Vratislav a Drahomíra. Nejspíš také

víte, jak se jmenoval mladší bratr. Byl to Boleslav. Ale věděli byste, že sourozenců měl víc? Podle některých pramenů ještě bratra Spytihněva a čtyři sestry, z nichž známe pouze jméno Přibyslava. Václava vedla jeho babička Ludmila k víře v jediného Boha a v Ježíše Krista. V křesťanské víře nejspíš vychovávala i ostatní jeho sourozence. Je vám určitě též dobře známé, že i Ludmila se stala svatou. Václav proslul jako moudrý vladař, který odmítal válčit se svými sousedy, a také jako horlivý křesťan, vždy ochotný posloužit Kristu ve svých bližních. Byl zavražděn na příkaz svého bratra Boleslava ve Staré Boleslavi roku 929 nebo roku 935. Víme, že Václav Boleslavovi odpustil a přál si, aby mu odpustil i Bůh. Lze se domnívat, že to nakonec Boleslavovi pomohlo k lítosti, kterou projevil tím, že Václavovy ostatky dal z hrobu v Boleslavi přenést na Pražský hrad do chrámu sv. Víta. Úcta k sv. Václavovi se rychle rozšířila po celé vlasti i za hranice.

V čem by se dnešní člověk mohl od sv. Václava inspirovat? Určitě ve statečnosti a mírnosti. Vlady se ujal v roce 925 a hned se snažil o nápravu nepořádků a o nábožensko-kulturní povznesení země. Okolní vévodové a šlechtici měli zálsk na přemyslovské knížectví. Mezi nimi byl bavorský vévoda Arnulf a libecký Radislav. Událost Václavovy statečnosti se zázrakem dosaženého vítězství při válečném střetu u dvorce Žitomíř (dnešní Štolmíř 2 km severozápadně od Českého Brodu) je uvedena v Dalimilově kronice jako legenda. Václav vyzval odbojného Radislava k rytířskému souboji o knížecí trůn jen mezi nimi, aby zabránil krveprolití na obou stranách. Odmítnutí by pro Radislava bylo zbabělostí a hanbou, a tak s pýchou souhlasil. Na začátku boje však spatřil nad Václavovou přilbicí zářící kříž a po jeho boku dva anděly. Postrašen zjevením vzdal boj a prosil knížete Václava o odpuštění. Ten ho pak vyzval: „Vrať se pokojně domů a měj dosti na svém; víc od tebe nežádám.“ Sv. Václav nechtěl prosazovat sebe a při sporech neodplácel zlo zlem, ale bylo pro něj důležité dobro lidí a společnosti. Byl též spravedlivý, moudrý a skromný. Co si myslíte, že se vám z toho dařilo či daří? Možná ale ve vás vyvstává otázka – co teď ve stáří, vždyť on zemřel mladý. Z legend též vyplývá, že sv. Václav byl radostný, za vše vděčný Bohu a často se k němu modlil. Byl věrný a poctivý ve svých povinnostech i v každodenních činnostech. A to se zdá leckdy jako jediné, co můžete – přijímat věci, tak jak přicházejí, s vděčností a s díky za každý den a za vše, co si ještě sami můžete udělat i za to, co pro vás dělají druzí. A když vykouzlíte na tváři úsměv, často vám i oči září a pro druhé je to povzbuzením. Věřte, že kolem sebe můžete šířit radost a pokoj a být inspirací pro své okolí, jak pro rodinu, tak pro pečovatele. Pokud se modlíte, vaše modlitba je pro všechny hodně důležitá. Kdybyste nemohli opravdu už nic jiného, stejně děláte mnoho.

S pozdravem a v myšlenkách i v modlitbě za Vás

Iva Hojková, vedoucí Diecézního centra pro seniory &
Otec Tomas van Zavrel

Příloha 1:

O tom, že sv. Václav byl hodný následování již za svého života, napoví něco tato legenda. *Můžete si vymalovat obrázek sv. Václava.*

Jednoho velice mrazivého dne o svátku sv. Štěpána seděl Václav ve své knížecí komnatě a hřál se u krbu. V tu chvíli zahlédne z okna jakéhosi chudáka, jak sbírá dříví na otop. Rozhodl se za mužem vydat, aby jej podaroval. Tak také učinil. Vzal náklad jídla, pití a dříví jako dary pro ubožáka a vypravil se společně s věrným služebníkem na cestu. Během Vánoc napadlo velké množství sněhu a oba pocestní se proto bořili do vysokých závějích. Služebník se chvěl zimou a ztrácel sílu jít dál. Václav mu proto řekl, aby kráčel v jeho stopách. Služebník jeho rady uposlechl. Jakmile vložil nohy do stop svého pána, pocítil v nich příjemné teplo a vrátila se mu ztracená síla. Došli spolu až za oním chudým mužem a předali mu své dary. Obdarovaný se zaradoval nejen z předaných darů, ale také, že byl poctěn tak vzácnou návštěvou od samotného knížete a služebník poznal, že jeho pán je svatý muž plný Boží dobroty a lásky.

Zdroj:
deti.vira.cz

Příloha 2:

A zde něco pro zasmání...

☺ Malá Evička šla poprvé do školy. Druhý den ji maminka budí:

„Vstávej, Evičko, musíš do školy!“

„Cože, ještě jednou?“

☺ Arnoštek jde s maminkou nakupovat. Na ulici je potkala sousedka.

„Ten váš chlapec je vám tak podobný. Oči má úplně po vás.“

„Ale ústa a nos má po tátovi,“ oponuje maminka.

„A kalhoty mám po starším bratrovi a tričko po bratranci,“ doplňuje Arnoštek.

☺ Malý Honzík dostal k narozeninám čepici. Když si ji zkusil, byla mu velká.

„No, nic se neděje, to bude v pořádku,“ říká tatínek. „Zatím ji budu nosit já a až do ní dorosteš, tak si ji vezmeš zpátky.“

☺ Na třídní schůzce povídá maminka paní učitelce:

„Náš Lubošek je vilce hodný a poslušný chlapec. Ale kdyby snad jen přece někdy zlobil, stačí potrestat jeho souseda. Lubošek se lekne a hned zase bude hodný.“

☺ Učitelka zeměpisu se ptá ve škole Pepíka.

"Co ti připomíná Itálie svým tvarem?"

„Gumovou holínku.“

„Proč zrovna gumovou?"

„Protože je všude kolem voda.“

☺ „Pane, není to váš chlapec, co zahrabává do písku moje šaty?“

„Ne, to není můj. Ten můj tamhle nabírá vodu vaším kloboukem.“

☺ „Máš doma maminku?“ ptá se sousedka chlapce, který pracuje na zahradě.

„No, snad si nemyslíte, že hrabu listí, protože se mi chce.“

☺ Šimonek přišel k holiči.

„Tak jak chceš ostříhat Šimonku?“

„Prosím stejně, jak to má náš dědeček. S tím prázdným kolečkem uprostřed a kolečko naleštit.“